

[Waldorff]

kerhed for børns samlede opvækstvilkår, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt at sætte ind på alle de her områder. Jeg mener, at man meget kort, meget firkantet, kan skære det ud på den måde, at politikere har også været børn, men de har glemt, hvad det vil sige at være det, og de fleste af dem har mistet enhver forbindelse med den verden, som børn lever i og vokser op i i dag. Politikerne har hele tiden undskyldninger og begrundelser, som man hører igen og igen og igen, for, at man ikke kan tage netop de hensyn til børnene, som vi f.eks. stiller krav om her.

Derfor er det, vi ønsker den her diskussion taget op. Vi mener bestemt, at hvis ikke man får presset netop de politikere, som forsvare alle andre interesser, først og fremmest de økonomiske og de erhvervspolitiske, kommer vi ikke så langt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om kulturaktiviteter for børn

[Af Waldorff (VS) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 5. Fremsat 19/1 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg har megen sympati for en række af de forslag, der ligger i VS' forslag til folketingsbeslutning. Jeg synes, de er rigtige, og de er

mig meget fortrolige, idet det er præcis de samme tankegange, som ligger bag den kulturpolitik på børneområdet, som føres af regeringen, om end vi gør det på lidt andre måder end foreslået af VS.

Jeg må sige, at den tanke, som VS-forslaget rummer, og som går ud på, at man hele vejen igennem på alle områder skulle udmønte forholdsmæssige, procentvise, andele af ressourcerne til børnekultur, finder jeg ikke praktisk. Det kan ikke være rimeligt på alle områder, måske på nogle.

Det væsentlige må være, at vi indretter vores kulturpolitik sådan, at de faciliteter, vi stiller til rådighed, kommer alle befolkningsgrupper til gode, og at vi navnlig via vores støtteordninger sørger for, at grupper, som har været forfordelt, får nogle tilbud, som de kan bruge. Og det kan i mange tilfælde være børnegrupper, der her er tale om.

Men som sagt på praktisk taget alle de områder, som er nævnt i VS-forslaget, kan jeg give eksempler på, at vi er meget vel i gang med at virkeliggøre disse tankegange.

På børneteaters område kan jeg nævne, at der ved den lovgivning, som trådte i kraft i januar 1980, blev sat en meget vigtig udvikling i gang. Loven skal stimulere den lokale interesse for børneteaterforestillinger, og den har allerede givet meget betydelige resultater; de offentlige bevillinger til formålet er som bekendt steget væsentligt.

Jeg synes, vi må glæde os over, at det meget rige og varierede børneteater er opstået i Danmark inden for de sidste 10 år, og at det har fået og stadig får væsentlig bedre vilkår at virke under.

Jeg skal også her tilføje, at ud over refusionsordningerne åbner teaterloven mulighed for særlig statslig støtte til fornyelser og til eksperimenterende teaterformer inden for børneteaterområdet.

Filmområdet er jo et område, hvor vi for nylig i et lovforslag har foreslået en forsøgs-mæssig anvendelse af en kvotering, idet vi i revisionen af filmloven foreslår, at mindst 25 pct. af de midler, som afsættes bl.a. til produktion af spillefilm og kortfilm, forsøgsvis skal reserveres til film for børn.

Vi foreslår også en særlig stilling som filmkonsulent. Jeg synes selv, det er rimeligt på det område at forsøge sig med en kvoteringsordning, men det er klart, at det er en ordning, som rummer meget fleksible dispen-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

sationsmuligheder, hvis det skulle vise sig, at den kvantitative vurderingsmåde ikke skulle være hensigtsmæssig.

På biblioteksområdet er vi jo sådan stillet her i Danmark, at vi vel nok har ganske enestående faciliteter for børn. Takket være den – måske – tilfældighed, at vi i Danmark i 1931 gennemførte en mulighed for at oprette børnebiblioteker på skolerne i vore folkeskoler, er der vokset en tradition op for, at skolebibliotekerne ikke alene forsyner børnene med undervisningsmateriale, men også med fritidslæsning, og efterhånden som afgrænsningen mellem det, man tidligere opfattede som en skolebog, og det, der i almindelighed er en oplysende bog eller en underholdende bog for børn, i takt med at disse grænser er sløret, er vores skolebiblioteker et meget, meget væsentligt incitament med hensyn til at stimulere børns læsevæner. Og vi har da gode erfaringer for, at i de områder af landet, hvor der er velforsynede skolebiblioteker, er brugen af folkebibliotekernes børneafdelinger større end i de områder, hvor der ikke er tilsvarende gode muligheder i skolebibliotekerne.

Det vil altså sige, at vi meget langt fra har nået et mætningspunkt, men stadig er i den gode fase, hvor stimulation virker udviklende. Det er en af grundene til, at jeg i bibliotekslovforslaget også stiller forslag om, at i de kommuner, hvor der kun er deltidsbetjening, skal der indføres betjening med faguddannet personale, og jeg mener, at dette i særlig grad er væsentligt for, at også børnenes behov bliver tilgodeset.

Børne- og ungdomslitteratur er jo et væsentligt område også i andre aspekter end i bibliotekssammenhængen, og jeg deler det synspunkt, at den danske bog, både børnebogen og voksenbogen, naturligvis som så mange andre ting er, om end man ikke kan tale om krise endnu, så i vanskeligheder, idet der har vist sig nedadgående tendenser med hensyn til variationen og omfanget af nye udgivelser.

Vi må beskytte den danske børnebog. Det er uhyggeligt meget billigere at udgive oversatte børnebøger, fordi billedmaterialet allerede er produceret, så det er helt afgørende for børns udvikling, at vi værner om den danske børnebog og derved giver børnene de forestillinger og de fornemmelser, som er led

i deres egen kulturs udvikling, og det kan kun gøres ved at støtte den danske børnebog.

Det forholder sig jo også sådan, at den offentlige støtte til den danske børnebog er stor, idet 80 pct. af danske børnebøger indkøbes af det offentlige til brug i institutioner.

Jeg ved, at kulturministeriets bogudvalg, som meget snart skal afgive sin afsluttede betænkning, er opmærksom på problemet, og at et af de forslag, der kommer fra udvalget, netop vil gå ud på, at vi skal etablere selektive støtteordninger for den danske børne- og ungdomslitteratur.

Et par ord om forslaget om børns adgang til filmværksteder. Efter min opfattelse er etableringen af ytringsmuligheder for børn et meget spændende område, og jeg kunne meget vel forestille mig, at børn har et mere uimponeret forhold end mange voksne til en kreativ anvendelse af den teknologi, der hænger sammen med at bruge film, video og fjernsyn. Der er intet, der forhindrer børneprojekter adgang til vore filmværksteder, og jeg kan oplyse, at i den betænkning, som lige nu er afgivet af filmlovudvalget, siges der om filmværksteder i almindelighed, at der må nytænkning til på det lokale plan, og en nytænkning med den konsekvens, at børn får adgang til at eksperimenterer, forekommer mig fuldstændig realistisk.

Børns adgang til andre former for at utrykke sig og bruge informations- og oplevelsesformidling på basis af nye medier er også mulig i bibliotekerne, hvis materialesamlinger bliver stadig mere alsidige, så børn kan arbejde både med skrift, med lyd og med billeder som et naturligt led i deres besøg i biblioteket.

Den forsøgsordning med lokalradio og -TV, som i øjeblikket er i sin sidste forberedende fase, bygger også på ønsket om alsidighed. Dersom det skulle ske – jeg kan ikke vide det, for jeg har ikke undersøgt det, og det kan ske endnu – at en børneprojektgruppe ville søge sendetilladelse, er jeg overbevist om, at den side vil blive alvorligt overvejet af det udvalg, der skal meddele sendetilladelser.

Forslaget omtaler også børneavisen, og jeg kan gøre opmærksom på, at vi i kulturministeriet sammen med undervisningsministeriet og socialministeriet i tre år har støttet børneavisen. Vi finder, at det er overordentlig væsentligt, at der kommer en avis frem med stof, som er seriøst, og som er egnet for stør-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

re børn. Det har desværre vist sig, at børneavisen ikke, som vi havde håbet, har kunnet udvikle sig således, at den kan hvile i sig selv efter en 3-årig forsøgsordning, og de tre ministerier sammen har netop nu besluttet for en ny 3-årig periode at bevilge 400.000 kr. om året af tipsmidlerne for at sikre børneavisens muligheder for at udvikle sig selvstændigt.

Til slut vil jeg gøre et par bemærkninger om forslaget om en kvotering i forbindelse med idræt, børneidrætten og faciliteter for børn på idrætsområdet, og da må jeg sige til forslagsstillerne, at jeg må alvorligt fraråde at anvende en kvoteringsordning, fordi det ville medføre et betydelig mindre tilskud til børn og unge, end tilfældet er i dag. Det karakteristiske for den offentlige støtte til idrætten er jo netop, at de eksisterende støtteordninger i meget høj grad sigter mod børne- og ungdomsarbejdet. Adgangen til skolernes idrætsfaciliteter uden for skoletiden eksisterer også. Allerede efter nugældende regler anvendes skolernes idrætsfaciliteter af børn og unge i fritiden.

Således er jeg enig i principperne, og vi følger dem, men vi gør det på andre måder i regeringens politik end dem, der er foreslået af VS. Derfor vil jeg afvise VS' forslag. Jeg mener ikke, at den praktiske fremgangsmåde, man peger på, er hensigtsmæssig.

Birte Weiss (S):

Der er flere grunde til at se med sympati på VS' beslutningsforslag. For det første fordi enhver politisk optagethed af mulighederne for at give børn bedre muligheder for at udvikle sig til taktsomme, fantasifulde, idérige og først og fremmest selvstændige mennesker efter vores opfattelse er positiv. At en sådan udvikling ikke blot har med kulturpolitik at gøre, men også med socialpolitik, skolepolitik, arbejdsløshedsbekæmpelse og en hel masse andre ting, er indlysende, men jeg synes egentlig, at det også skal understreges ved denne debat i dag.

En anden grund til min sympati for forslaget er, at vi på en række punkter, sådan som ministeren sagde det, allerede er i gang med at praktisere den børnekulturpolitik, som foreslås af VS. I filmloven, som jo i disse dage behandles i kulturudvalget, er der rent faktisk et forslag om at bruge en fjerdedel af

midlerne til børnefilm. Der er også forslag om at ansætte en særlig børnefilmkonsulent. Det er det formelle i det.

Lige så interessant er det dog efter min opfattelse, at filminstituttet i de seneste år uden særlige pålæg har støttet en lang række film, der vel egentlig godt kan betegnes som ungdomsfilm. Det seneste meget vellykkede eksempel på det, er den film, der hedder »Kundskabens træ«. Dette være blot sagt for at understrege, at man også uden kvoteringsordninger og særlige, stramme regler i praksis er på vej ind i en udvikling, hvor man støtter særlige aktiviteter også på kulturområdet for børn og unge.

Kulturministeren har i sin meget grundige gennemgang af forslaget kommenteret de enkelte dele af forslaget, så det skal jeg ikke bruge tid på, men i stedet for nævne et par ting, som ministeren kun strejfede. Én af dem er forslaget om at lave et særligt udvalg til efterkritik af Danmarks Radios børne- og ungdomsudsendelser.

For det første vil jeg sige, at et sådant udvalg har vi i forvejen, om end der dér er tale om særlig sagkyndige voksne, som deltager i debatten om børne- og ungdomsudsendelserne, men jeg er vidende om, at udvalget i øjeblikket drøfter forslag til en anden struktur for deres arbejde, sådan at der bliver mulighed for at være mere udadvendt, særlig med henblik på brugerne.

Forslag til ændring af ordningen skal behandles i radiatorådet, og jeg synes, det vil være positivt, hvis man dér kan finde metoder til i højere grad at kanalisere børnenes reaktioner på udsendelsesvirksomheden.

Der er i forslagets punkt 6 en anden interessant tanke, der har med børn og medier at gøre. Forslagsstillerne ønsker, at et af de nye lokalradio- og TV-forsøg skal reserveres børn. Det synes jeg egentlig er en skæg tanke. Det er jo sådan, at kulturministeriet har nedsat et udvalg, der skal foretage udvælgelsen af de forsøg, der skal sættes i gang. Så vidt jeg ved, er der allerede kommet 125 ansøgninger. Jeg ved ikke, om der er et særligt børneforslag imellem, men hvis der er det, håber jeg, at dette bedømmelsesudvalg vil føle sig inspireret af det, som jeg før kaldte den skæge idé, der ligger i VS' forslag.

Min samlede kommentar til beslutningsforslaget skal være et citat. Sammen med SF, VS og de radikale vedtog socialdemokratiet

[Birte Weiss]

6. november 1981 en dagsorden – jeg citerer fra forhandlingerne 1981–82 sp. 1946:

»Idet folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for en fortsat udbygning og forbedring af børnenes kultur- og fritidstilbud ved

1) decentralisering af kulturtilbuddene fulgt op af tilskud, således at børnenes behov indgår med større vægt end nu,

2) bedre produktionsmuligheder for børneteater, børnefilm og børnebøger og bedre støttemuligheder for de kunstnere, der arbejder med børnekultur,

3) øgede statslige bevillinger til projekter, planlagt og gennemført af børn, går folketinget over til næste punkt på dagsordenen.«

Se, det var den dagsorden, vi vedtog for ganske få måneder siden. Det er vi nu i gang med at praktisere – så småningom ganske vist, men af den grund synes jeg ikke, det er nødvendigt med dette forslag, hvor sympatisk det end er.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Først tak, fordi jeg må få lov at komme til allerede nu, da jeg skal til møde i retsudvalget.

Vi havde jo for ikke så forfærdelig længe siden en diskussion på grundlag af rapporten »Kulturens Børn«, foranlediget af kulturministerens redegørelse herom. Det blev efter min opfattelse, hvad jeg også sagde dengang, en for smal diskussion. Derfor er det slet ikke uvedkommende for os, at VS nu kommer med en række forslag, der handler specielt om børns forhold til samfundet, i dette tilfælde kulturaktiviteter for børn. Men den brede diskussion, vi trænger til, har VS forhindret ved at opdele sine forslag om børnene og samfundet i enkeltforslag, og derfor kommer vi stadig væk til at mangle denne helhedsdiskussion om børnene og samfundet.

Under debatten om »Kulturens Børn« fik jeg lejlighed til at komme med en principiel fremstilling af, hvad vi mente der burde ske. Vi burde i meget højere grad fra de voksnes side tage hensyn til børnene og deres særlige behov. Jeg kan herom henvise til, hvad jeg sagde dengang. Jeg gjorde også opmærksom på, at det var rimeligt, at vi brugte en større del af kulturbudgetterne på specielle kulturaktiviteter for børn.

Jeg skal nøjes med at sige dette, idet jeg henviser til, at der er en del af de forslag, VS her fremdrager, som man nok i særlig grad burde være opmærksom på. Det har været nævnt af andre ordførere, men jeg vil her pege på åbningen af skolens idrætsfaciliteter for børn og unge uden for skoletiden. I de tilfælde, hvor børnene ikke har andre muligheder, vil det være en god ting.

I øvrigt vil vi meget gerne i udvalget tage de enkelte punkter op og se, om vi kan omsætte dem i fornuftige og gode forslag, idet jeg igen understreger, at det er meget, meget væsentligt for os, at vi får et godt forhold til vore børn, og at vi giver dem mulighed for at få en god udvikling og derigennem udvikle sig til gode samfundsmennesker.

Eva Møller (KF):

Jeg havde oprindeligt tænkt mig, at jeg ville sige nogle positive ord om det foreliggende beslutningsforslag. Nu er jeg imidlertid, efter at have hørt hr. Waldorffs bemærkninger under debatten om miljøministerens redegørelse om Barsebäck, kommet lidt i tvivl. På det tidspunkt sagde hr. Waldorff, hvis jeg ikke husker forkert, at han var imod dette samfund og dets system, og tillige, så vidt jeg erindrer, at han ønskede at nedbryde eller bekæmpe dette samfund.

Disse bemærkninger kan gøre mig en smule bekymret for, om jeg skal sige nogle positive ord om det foreliggende beslutningsforslag, thi for mig og for det konservative folkeparti er kultur dels det samfund, vi har arvet fra vore forfædre, med dets demokrati, dets medbestemmelse, dets sange og salmer, dets skuespil, fortællinger, sagn o.lign., dets musik og dets malerkunst osv., dels de tanker og strømninger, de kunstneriske og de musikalske oplevelser og indtryk, som nutidens danskere og borgere i andre lande giver os. En del af det sidste, en del af det nutidige, vil naturligvis overleve vor generation og vil blive givet videre til vore børn og børnebørn som en del af vor fælles kulturarv.

Da vi i det konservative folkeparti er for dette samfund og dermed for dets kultur, vil vi naturligvis også give denne kultur så gode vilkår som muligt. Men hvis VS og vi definerer kultur generelt forskelligt, kan man jo få sine tvivl om, hvilket syn man skal have på det foreliggende beslutningsforslag. Jeg vil derfor nøjes med at sige, at vi i det konserva-

[Eva Møller]

tive folkeparti er positive over for tanken om at give kulturen gode vilkår og positive over for tanken om at give vore borgere mulighed for kulturelle aktiviteter.

Jeg vil lige tilføje, at dette beslutningsforslag på en række områder forekommer mig unødvendigt, når man ser på gældende love og bestemmelser. Det gælder f.eks. med hensyn til teater. Og når man ser på de aktiviteter, det lovgivningsarbejde, vi allerede har i gang med henblik på kommende revisioner – her tænker jeg på film- og biblioteksloven – kan forslaget også forekomme unødvendigt.

Jeg vil gerne tage afstand fra den opdeling af befolkningen, jeg føler der kan ligge i VS' forslag. Hvis der er en særlig børnekultur, er der så også en særlig kultur for alle andre aldersgrupper, for alle andre beskæftigelsesgrupper, eller hvordan vi nu kunne finde på at dele dette samfund op i grupper? Er kultur ikke netop det, der er fælles for os alle? Sådan opfatter jeg det i hvert fald. Jeg glæder mig over at bemærke, at Jytte Abildstrøm i Politiken i dag har samme synspunkt, i hvert fald når det gælder teaterområdet, idet hun udtaler, at det teater, hun har, ønsker hun ikke benævnt »børneteater«, blot »teater«, vel ud fra samme betragtning, at kultur er fælles for os alle.

Jeg er lidt bekymret over beslutningsforslagets punkt 2 og 6. I disse to punkter taler man om særlige bevillinger, så børn og unge kan få mulighed for at lave egenproduktion af radio- og TV-udsendelser, film m.v. Når vi i det konservative folkeparti er betænkelige over for disse to punkter, hænger det sammen med, at vi føler, at de kan tolkes således, at børn ikke skal have samme krav på professionalismisme, på fagligt og dygtigt fremstillet kultur, som voksne, og det vil vi gerne tage afstand fra.

Jeg skal sluttelig – min taletid er udløbet – sige, at jeg helt kan tilslutte mig de bemærkninger, kulturministeren kom med vedrørende idrætsområdet. Vi mener, at gældende lovgivning med dens muligheder for brug af idrætsanlæg og aktivitetsfremmende tilskud er bedre end det, VS foreslår.

Brøndsted (V):

For venstre er kulturformidling over for børn en absolut familieopgave. Det er en central funktion i opdragelsen, familiekontakten imellem børn og de ældre generatio-

ner, at man på alle mulige måder får lejlighed til at leve et familieliv, hvor man kan møde det, der er kultur, i videste, i bredeste forstand. Det er den kultur, der fremkommer i mødet med historie, hvor den kan vises i landskabet og på museer, i fortællingen, i samtale, i fælles arbejde om slægtsforskning og meget, meget mere. Det er familiens fælles oplevelse på ferieture her i landet eller uden for landet, hvor man træffer noget, der er anderledes end det, man har derhjemme. Det er familiens opgave primært at sikre denne indføring i det mangeartede, det forskelligartede i fortid og nutid.

På samme måde er det også familien, der har det som sin hovedopgave at være med til at vælge og vrage imellem de tilbud, der gives børn. Vi kan selvfølgelig ved lovgivning sørge for, at tilbuddene er der, men vi skal ikke være formynderiske og finde ud af, hvad der skal bruges og ikke bruges, og hvordan det skal bruges. Det er et meget stort spørgsmål, om man kan tale om noget, der specielt er børnekultur, om noget, der i den grad direkte sigter mod børn. Jeg tror, at den måde, man får kulturoplevelser på, i høj grad beror på den måde, indtrykket og oplevelsen formidles på, altså her, at mennesker, der kender og står børnene nær, gør tingene til noget – om end det måske er så voksent, så voksent – der er børnekultur, i hvert fald kultur, der kan modtages af børn, fordi de har en forstående hjælp til at vælge og vrage og til at komme ind på tingene. Jeg kan nævne mange ting, som ville være af uhyggelig karakter, hvis man så på den historiske baggrund, men som når de mødes på den rigtige måde, bliver virkelig betydningsfulde kulturoplevelser for børn. Men altså, familien må være den, der er kulturformidleren.

På den baggrund skal jeg kun sige forholdsvis lidt om de enkelte punkter – jeg vil nærmest kalde det for en ønskeseddel eller en huskeliste – de forskellige lovområder.

Det at kvotere en bestemt del af de midler, vi har til rådighed, til børneområdet, mener jeg er meget forkert. Det må være behovet, muligheden for, at det bliver brugt, og tilbuddets kvalitative art, der bestemmer, hvor midlerne skal bruges. Øremærkningen kan let gøre, at vi bruger de sparsomme midler forkert. Jeg mener også, det er meget vigtigt, at vi ikke glemmer, at der er mange tilbud af meget forskellig karakter, som vi kan tage

[Brøndsted]

børnene ved hånden og lede dem ind i. Vi må i hvert fald ikke ved lovgivning ødelægge det, der gror godt og udvikler sig sundt. Der kan måske være grund til at hjælpe. Det er også meget væsentligt, at vi tager den fysiske planlægning ind, for vi har i vor vækstiver glemte, at det er meget væsentligt, at vi har den fysiske plads til de udfoldelser, der af den ene eller den anden part skal foretages for børnene.

De punkter, der berører spørgsmålet om at udnytte vore ressourcer, vore investeringer på bedst mulig måde, kan man kun animere til. Det er helt urimeligt, at skoler og store, gode anlæg omkring vore skoler står tomme mange weekender og i lange ferier. Det bør være sådan, at de åbnes, ikke sådan, at det er skolen, der skal have det under sit ansvarsområde, men sådan, at det er muligt at udnytte de offentlige investeringer, at de frivillige organisationer eller enkeltfamilier på den ene eller den anden måde kan udnytte disse faciliteter. Der skulle egentlig ikke være noget i vejen for, at et sløjdløkal og en idrætsplads kunne bruges af forældre og børn, som de finder det for godt, i små grupper, når der skal laves julegaver, eller når der skal læres noget om idrætslig udfoldelse. Jeg mener også, det er meget vigtigt, at vi i den lovgivning, der drejer sig om film, om biblioteker, hele tiden har børnenes behov og børnenes tarv for øje.

Jeg føler ikke, at forslaget på sin vis er overflødig, men som en huskeseddel til andet lovgivningsarbejde kan det være godt at have.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt starte med at sige, at når jeg i dag sidder her i folketinget og hører alle de ord, jeg har hørt mange gange før i den tid, jeg har været her, om familien, familiens store betydning og familiens ansvar, så føler jeg nok, at jeg på en eller anden måde befinder mig i en fjern fortid, hvor det, der er den virkelige virkelighed, slet ikke har fået lov til at komme ind i dagligstuen.

Det er, ligesom der er mange politikere til stede herinde, der ikke ved, hvordan det ser ud for mange børn i den virkelige verden, der ikke ved noget om, hvor mange forældre der hellere end gerne ville gøre alle de ting med deres børn, men som simpelt hen ikke har mulighederne, simpelt hen ikke har kræf-

terne til det. På grund af stress, på grund af et meget monotont arbejde eller på grund af arbejdsløshed orker de ikke, kan de ikke give deres børn alle de ting, som man måske kunne i gamle dage »på Sörgården«, som det hedder i de svenske børnebøger. Der er masser af familier i dette land, der er masser af enlige mødre, der ikke, hvor gerne de end ville, kan give deres børn andet, når de kommer hjem fra arbejde, end noget mad og et klap på kinden og så måske retten til at sidde og gøre det, som børnene med fuld ret kalder at »glo på dummeren«. Det er ikke sagt for at være nedladende over for de familier. Det er sagt for at sige, at det er politikernes ansvar ikke at skyde det fra sig og blive ved med at henvise til, at det er familien, der skal klare alt det her, for det kan familien ikke, sådan som vi har indrettet samfundet.

Så vil jeg vende tilbage til det, der står på mit papir, og sige, som fru Birte Weiss også sagde, at i november sidste år var der jo her i folketinget på SFs initiativ en forespørgselsdebat om børnenes kultur- og fritidstilbud, og der blev vedtaget en dagsorden, der pålagde regeringen at decentralisere kulturtilbuddene og følge den decentralisering op af tilskud, at give bedre produktionsmuligheder for børnebøger osv., bedre arbejdsvilkår for børnekulturarbejderne og at skaffe øgede bevillinger til projekter, der er planlagt og gennemført af børn. Den dagsorden ligger et eller andet sted og venter på at blive realiseret, og vi skal nok være med til at minde om, at den skal realiseres, sådan som det også sker med VS' forslag i dag, som jeg takker for, og som på mange måder afspejler de samme intentioner som dem, der lå i dagsordenen, selv om kvoteringen af kulturpengene er stærkere hos VS, end den var i dagsordenen.

Jeg vil ikke gå så meget i detaljer med forslaget, som vi i det store og hele kan tilslutte os, og som jo, hvis det skal realiseres, kræver ændring af forskellige kulturlove eller måske, hvis VS forestiller sig det: en stor, samlet lovgivning for børn.

Det må siges generelt om kulturlovene, at de bortset fra biblioteksloven og til en vis grad den nye filmlov stadig underprioriterer børn, og når de gør det, så når man med sine kulturtilbud kun de mest aktive børn, ikke så forfærdelig mange andre.

[Ingerlise Koefoed]

De undersøgelser, kulturministeriets arbejdsgruppe om børn og kultur har foretaget, og som regeringens ungdomsudvalg nu er ved at foretage, viser alle sammen det samme. Det er noget af det, der fik mig til at sige det, jeg sagde før, nemlig at der på kulturområdet som på næsten alle andre områder findes en helt skæv fordeling af tilbud og muligheder. Det er børnene og de unge fra de socialt dårligste miljøer, med de dårligste boligforhold og fra de dårligst uddannede familier, som får de ringeste tilbud. De har de dårligste biblioteker, de har dårlige idræts- og legemuligheder, de har dårlige muligheder for det, der nok er det allervigtigste, nemlig at udfolde sig med de kultur- og fritidsaktiviteter, som de selv har lyst til og behov for.

Hvorvidt man kan rette op på de ting ved hjælp af kvoteringer, sådan som VS foreslår, og sådan som vi egentlig også gerne ville foreslå, er nok lidt tvivlsomt; der skal i hvert fald en masse fodarbejde til for at overbevise de kommuner, som er tunge i optrækket, om, at de skal gøre noget meget aktivt, noget opøgende, for at de tilbud, som de altså skulle være forpligtet til at bruge penge til, også skal nå ud til de børn, der ikke traditionelt opsøger dem, der ikke traditionelt får dem serveret i familiesammenhæng.

Det var måske en idé rundt omkring i kommunerne at nedsætte nogle specielle børneudvalg, der bestod af mennesker, som arbejder med børn, også meget gerne med repræsentation for de større børn selv, og lade dem planlægge og arbejde sammen for at forbedre børnenes muligheder, ikke bare på de kulturelle områder, men også på dem, for børnekommissionen glemte dem jo.

Poulsgaard (FP):

Jeg er enig med fru Ingerlise Koefoed i, at det ikke er virkelighedsverdenen, vi befinder os i herinde, når man tænker på, hvad vi beskæftiger os med her i dag, hvor vi har brugt 4-5 timer til Barsebäck. Den største fare ved Barsebäck er al den tid, vi bruger på at snakke om det herinde.

Fru Ingerlise Koefoed siger, at det er politikernes ansvar, at der er kulturtilbud til vore børn. Det har fru Ingerlise Koefoed da så evig ret i, men den samme fru Ingerlise Koefoed har også et andet ansvar. Hun har det ansvar, at vi ikke skal pantsætte dette land.

Jeg kunne egentlig have lyst til at citere, hvad nationalbankdirektør Hoffmeyer har sagt her for nylig: Vi skylder nu 125 mia kr. 125 mia kr. er så stor en sum, at man simpelt hen ikke fatter det. Det skylder vi væk, og det er vi kommet til i vor iver efter at opbygge et af de mest behagelige samfund i verden. Jeg siger mange tak, for jeg har da haft det behageligt, og de fleste, der sidder i denne sal, har også haft det behageligt. Men vore børn får det ikke behageligt, hvis vi fortsætter den udvikling, den galej, vi har indladt os på. Det beslutningsforslag fra VS, vi har her, vil gøre Danmark endnu fattigere, det vil gældsætte Danmark endnu mere og derfor gøre det endnu ringere for vore børn og vore børnebørn. Derfor kan man nok give fru Ingerlise Koefoed ret i, at det er uvirkeligheder, der foregår herinde.

Jeg kunne godt have lyst til at stille VS et spørgsmål. Der står i punkt 4:

»Sikring af børnebibliotekernes fortsatte udvikling, herunder standardforbedring i de mest uudviklede områder.«

Hvad er det for nogle uudviklede områder, vi har i Danmark? Må jeg få det oplyst? Jeg kender dem ikke, men VS kender dem måske. Vi har lige hørt kulturministeren stå heroppe og sige, at vi har verdens bedste biblioteksvæsen, og det har kulturministeren ret i, og så får vi at vide, at i de uudviklede områder er det slet ikke godt nok. Det mener ministeren jo desværre; hun kunne bruge mange, mange flere penge til det.

Ja, så skal Børneavisen have støtte. Er der nogen, der har læst den? Den er så talentløs, at det simpelt hen råber til himlen. Hvis de fortsætter den linje, så kan I godt putte 1 mill. kr., I kan putte 2 mill. kr., I kan putte lige så mange millioner kroner i den, I vil, men I får aldrig folk til at læse den. Den er simpelt hen under al kritik.

Der er lidt, jeg godt kan være enig i, og det er også det, venstres ordfører var inde på. Selvfølgelig skal skolefaciliteterne også bruges uden for normal skoletid. Det forslag kan vi støtte. Vi kunne også godt tænke os, at man fik lidt mere idræt ind i skolen, ikke en kvotering, som der snakkes om, men noget mere idræt puttet ind i selve skolearbejdet. Det var en af de ting, vi måske kunne mødes om. Det, vi skal gøre herinde de næste 15-20 år, er at få rettet op på Danmarks økonomi og ikke blive ved og ved at nedbry-

[Poulsgaard]

de den med lovforslag à la VS', men det falder selvfølgelig i tråd med den politik, VS står for, nemlig at man skal nedbryde samfundet. Det er faktisk rystende at være vidne til, at en masse partiers ordførere står heroppe og holder med VS. Ja men jeg ønsker også noget godt for mine børn – jeg tror endda, at mine børn vil skrive under på, at jeg er en god far. Jeg har nu sagt i 10 år, at jeg har set nød og elendighed rundt om i verden, men jeg tror nok, vi med rette kan sige, at Danmark ikke er et dårligt land at være barn i, og Danmark skal ikke være et dårligt land at være barn i, men skal Danmark fortsat være et godt land at være barn i, så skal vi have hold på den økonomiske udvikling – tingene hænger nu engang sammen.

Steffensen (KrF):

Der er én ting, som er gået igen i en del ordføreres indlæg, og det er familiens betydning. Det vil kristeligt folkeparti gerne støtte, og det har vi også taget mange initiativer til at få gjort. Jeg tror, at det var fru Ingerlise Koefoed, der sagde, at det kan familierne ikke, sådan som vi har indrettet samfundet, og det har fru Ingerlise Koefoed ret i. Der trænges virkelig til, at vi tænker nyt, hvis vi ønsker, at familien skal have reel indflydelse på vore børns opvækstmuligheder og udvikling, og ikke bare taler, som om en verden eksisterer. Det er rigtigt, at de reelle forhold ude omkring for vore børn og vore unge er meget anderledes, end de fleste, tror jeg, forestiller sig. Men problemet er jo nok, at vi ser noget forskelligt på, hvordan vi skal få indrettet forholdene sådan, at familien får reel betydning for vore børn og deres opvækst, herunder naturligvis også de kulturaktiviteter, der må være til vore børn sammen med familien.

I øvrigt kan man sige, at der er noget modsætningsfyldt i, at man på den ene side siger, at børnene skal have specielle kulturaktiviteter, og på den anden side ønsker at adskille det fra de voksnes aktiviteter. Vi mener i kristeligt folkeparti, at de ting i høj grad hænger sammen, og at vi roligt kan overlade til forældrene og til familierne, når vi giver dem gode vilkår, at sørge for hvordan, og også kan regne med at få udført tingene på den måde, familierne selv mener er bedst for deres børn.

Fru Birte Weiss citerede det dagsordensforslag, der blev vedtaget her i efteråret, og det giver måske noget af forklaringen på, hvorfor det er så vanskeligt at få gennemført forhold for familierne i dag, der tilgodeser de ting, vi her taler om. Da gik der – det nævnte fru Birte Weiss – en linje igennem folketinget, hvor de partier, der vedtog dette dagsordensforslag, så på dette problem ud fra de synspunkter, som lå til grund for dagsordensforslagets vedtagelse, medens den anden del af folketinget så anderledes på det. Jeg tror nok, man må sige, at det er det reelle i det, og det er derfor, det er så vanskeligt at komme videre med forslag, der styrker familierne, så de bedre kan tage vare på forholdene for deres børn. Vi ser noget forskelligt på det, og vi træder derfor på en vis måde vande på dette område, uanset at vi mener, det må være rigtigt at tilstræbe forhold, så at familierne har den størst mulige sammenhæng og børn og forældre i stor udstrækning kan være sammen med hinanden.

Kristeligt folkeparti er ikke tilhænger af VS' intentioner med dette forslag i retning af at opdele vores verden sådan, at vi skal have specielle kulturaktiviteter for børn med kvotering og den slags ting. Nej, vi mener, at vi tværtimod skal tilstræbe så meget som muligt at få skabt forhold, der giver mulighed for den hele familie og således, at forældrene i stor udstrækning får valgmuligheder med hensyn til deres børns kulturaktiviteter ud fra de vilkår, de har.

Man kan sige, at det vil medføre en hel del økonomiske vanskeligheder at få disse forhold ændret, men det er jo ikke det, vi skal diskutere i dag. Det tror jeg er det reelle i det. Vi har ikke i dette folketing haft vilje til at give forældrene sådanne økonomiske vilkår, at de har haft mulighed for et reelt valg på dette område.

Der er naturligvis punkter i VS' forslag, vi vil fremhæve som værdifulde, de er nævnt af flere ordførere. De mange gode idrætsfaciliteter og andre faciliteter, vi har rundt omkring i vore offentlige bygninger, bør kunne udnyttes langt bedre, end det bliver gjort i dag.

Til slut vil jeg sige, at forslaget 9 punkter ikke er uinteressante, og det er heller ikke urimeligt at fremføre dem. Vi mener bare ikke, at det er på den måde, vi skal tilgodese kulturaktiviteterne for vores børn.

Waldorff (VS):

Jeg må nok hellere starte med at indrømme, at jeg altså ikke er kulturpolitisk ordfører for VS. Jeg fik dette hverv overdraget for 35 minutter siden, fordi hr. Wilhelm skulle til et – efter hans mening i hvert fald – meget vigtigt møde i retsudvalget. Jeg skal forsøge at svare, så godt det kan lade sig gøre; der er sikkert nogle ting, jeg ikke helt kan svare på, men det er der ikke noget at gøre ved.

Først vil jeg sige tak til alle dem, som – nu skal jeg formulere det rigtigt – har udtrykt en velbegrunderet velvilje over for forslaget. Jeg mener, at der er forskel på, om man bare er velvillig i al almindelighed, sådan som alle jo altid er, når det handler om børn og man dårlig kan sige andet, eller om man faktisk er interesseret i at gøre noget ved det. Det mener jeg at f.eks. kulturministeren giver udtryk for. Jeg har svært ved at vurdere, hvor langt jeg er enig i, at de ting, som er sat i gang, og som vi fik en redegørelse for, er tilstrækkelige, og hvor langt de ikke er det. Det mener jeg må være en konkret diskussion i udvalget. Der er kun nogle enkelte ting, jeg vil tage op her.

Det ene er spørgsmålet om kvoteringsordninger. Det hænger sammen med den anden diskussion, der har været her: er børn en særlig gruppe, som har deres egen kultur? Er det i virkeligheden ikke at lave en opsplitning af befolkningen – jeg tror, bl.a. fru Eva Møller var inde på det, og hr. Steffensen var det også her til sidst – er det ikke en forkert måde at betragte kulturpolitik på ligesom at se befolkningen splittet i forskellige grupper på den måde? Det mener jeg faktisk ikke. Jeg mener, at vi helt realistisk skal gå ud fra, at befolkningen er splittet på alle mulige måder i forskellige interessegrupper, og en af de ting, der skiller, ud over bl.a. de klasse-mæssige forskelle i samfundet, er forskellen mellem generationer. Og ikke bare er det sådan, at der er forskellige interesser, det er faktisk også sådan, at børn har deres egen kultur; det har de oven i købet også, selv om de voksne forhindrer dem i at forsøge på at få det. Børn etablerer deres egen kultur, hvad enhver kan finde ud af, som har børn. De udvikler en ganske særlig måde at kommunikere på. Det er særlige ting, der interesserer dem, og de gør bestemte ting, som mange

gange er en lukket verden for voksne mennesker.

Dette handler om at give børn de bedste betingelser for at udvikle sig og have et kulturforbrug, som passer til deres behov og til deres interesser, og dér mener vi stadig væk – fru Ingerlise Koefoed sagde, at hun sådan set var enig i det – at kvoteringsordninger, fordeling af bevillingerne til børn, sådan at man er sikker på, at de får deres andel af kulturmidlerne, er et rigtigt princip. Det ved jeg ikke hvor meget længere vi kan komme med, men ellers må man konstatere, at den uenighed er der altså.

Jeg vil i øvrigt sige til kulturministeren, at vi er glade for at høre – det er første gang, vi hører det – at man har givet Børneavisen en ny chance på 3 år. Det vidste vi ikke noget om, da vi lavede forslaget, og avisen gik jo også ind, så vidt jeg har forstået den 1. februar, men det er kun fint, at det kommer i gang igen.

Med hensyn til kvoteringen af midlerne til idrætten er det muligt, at det forholder sig sådan generelt, som kulturministeren siger, men det er ikke desto mindre et problem i nogle klubber, at der ikke sker en fordeling af de statslige eller kommunale støttemidler, som svarer til det reelle forbrug fordelt på børn og voksne. Desværre er det også sådan, at den støtte, der går over fritidsloven, mange gange misbruges af klubberne på den måde, at de formelt, selvfølgelig, laver idrætsaktiviteter for de børn, som kommer ind under denne ordning, mens de i virkeligheden f.eks. finansierer ansatte trænere, så de børn, der ikke er talenter – det er det, det handler om – får lov til at gå lidt for sig selv. Det kan vi også diskutere senere.

Jeg var selvfølgelig glad for at høre fru Birte Weiss sige, at dette forslag var sympatisk, og specielt var jeg glad for, at to af de konkrete punkter i forslaget muligvis kan få en eller anden funktion i form af at blive diskuteret videre; det er kun godt.

Jeg mener selvfølgelig ikke, at forslaget ikke er nødvendigt, jeg mener, at forslaget er nødvendigt. Men det er lige så klart, at hvis en effekt af forslaget kan blive, at vi når længere med en konkretisering af, hvad den dagsorden faktisk betød, så er det også en virkning, vi kunne leve med.

Hr. Bernhard Baunsgaard skulle også til samråd i retsudvalget, derfor havde han

[Waldorff]

travlt. Det betyder, at det nogle gange går galt. Hr. Bernhard Baunsgaard mente, at vi havde forhindret den brede diskussion om børnepolitikken ved at splitte vores forslag op. Det ligger faktisk sådan, at det ikke er særlig længe siden, vi havde en diskussion om børnekommissionens betænkning, hvor vi netop havde al mulig lejlighed til at tage den brede diskussion. Brede diskussioner er meget godt. Det, der kan være i vejen med dem, er, at man aldrig nogen sinde får diskuteret de konkrete forslag, og det synes jeg at hr. Bernhard Baunsgaard i stedet for skulle have benyttet lejligheden til her.

Det andet hovedpunkt, jeg ville sige noget om, er: hvem skal egentlig varetage børnenes kulturinteresser? Hr. Brøndsted m. fl. slog meget på, at det er familiens opgave. Der er jeg meget enig i det og synes, det var fint, det, fru Ingerlise Koefoed sagde om familiernes funktion. Det er virkelig sådan, når man hører de borgerlige, at man slet ikke kan genkende den familie, der tales om. Man er på en eller anden måde sat 50 år tilbage, hvor der i en helt anden udstrækning faktisk eksisterede noget, der kunne kaldes en familie. Problemet i dag er, at kernefamilien er tømt for indhold. Bl. a. var kernefamilien tidligere knyttet til arbejdsmæssige opgaver, især hvis man ser på, hvordan bondefamilien fungerede og måske delvis stadig væk fungerer. Der var familieaktiviteterne også knyttet til opretholdelse af livet, i det hele taget organisering af tilværelsen.

Lad mig gøre det nuanceret og i hvert fald sige, at den typiske byfamilie med to udearbejdende forældre overhovedet ikke har den funktion i forhold til børnene, man har kendt tidligere, og ingen chance har for at få det igen, fordi samfundet er fuldstændig omstillet. Familien er i virkeligheden død. Det er det, vi er nødt til at forholde os realistisk til. Man kan lide det eller ej, men det er sagen. Det betyder i hvert tilfælde, at vi ikke, som de borgerlige siger, kan tage afstand fra statslige og kommunale aktiviteter på kulturområdet med henvisning til, at der er tale om nogle opgaver, som bør være forældrenes.

Jeg mener i virkeligheden, at løsningen ligger et tredje sted, nemlig i at sige: ja børnenes kultur er først og fremmest noget, de selv må tage sig af. Det, vi kan gøre, og det, forældre kan gøre, er at give børnene

rammer, som er så gode som muligt, og sådan at vi får fat i de mange grupper af børn, som er underprivilegeret på mange forskellige måder, også kulturelt underprivilegeret, og som er svære at nå, også igennem sådanne generelle virkemidler. Jeg mener også, man kunne tage en diskussion om, hvordan man kunne komme lidt længere i et forsøg på at undgå, at de grupper, vi altid taler om, også bliver tabere, når vi taler om kulturpolitik.

Nu er min taletid ved at være forbi, og jeg vil bare slutte af med at sige, at vi i hvert tilfælde vil forsøge at få udmøntet den igen velbegrundede velvilje i noget konkret, og i øvrigt sige tak for debatten.

Brøndsted (V):

Det er jo meget rart, når hr. Waldorff påstår, at ens liberale synspunkter er en røst fra graven. Når hr. Waldorff taler, virker det faktisk sådan; hvad ikke er dødt, skal i hvert fald dødes, det skal dræbes hurtigst muligt. Familien må ikke eksistere, det passer ikke helt ind i VS' program og tænkemåde.

Jeg nævnte netop et eksempel, hvor jeg synes, vi på en meget god måde ser, at der er vældige muligheder for den moderne familie, der bor i lejlighed eller parcelhus i et byområde. Hvad er det ikke for muligheder, der ligger i den bevægelsesfrihed, man har, muligheder for at tage ud og opleve sammen og se sammen? Man har 5 ugers ferie, man har fri i weekender, der ligger en vældig mulighed i det moderne samfund, i bysamfundet, for at leve et liv sammen med sine børn. Og der er en vældig mulighed for med offentlige eller private transportmidler at komme ud til de steder, hvor man kan opleve samvær og fællesskab med andre mennesker og møde forskellige former for kulturværdier.

Derfor synes jeg, det er urimeligt at sige, at det er det offentlige, der hele tiden skal lave tingene, for det bliver aldrig kultur. Det bliver aldrig kultur, hvis vi forlanger, at det bare er ting, der skal være der, og der ikke er nogen til at gøre tingene til kultur, så man oplever tingene, så de får livsværdi. Vi måtte meget hellere tale om, hvordan vi gør den danske familie aktiv igen, hvordan vi gør de mennesker, der sætter børn i verden, forståeligt, at der er en meget stor opgave. Det er ikke nok at give børnene liv, de skal også gives kultur. Derfor vil jeg meget hellere

[Brøndsted]

snakke om, hvilke veje vi kunne gå for at lave en form for forældreskole til forældrenes vejledning og hjælp til at indføre børn i kultur.

Til sidst vil jeg kun sige: kultur er fælles; det er måden, den formidles på, der gør, om den er tilgængelig for børn eller for voksne. Det er ikke kulturlag, det er hele formidlingsmåden, der afgør, om børn kan møde den eller ej. Jeg har oplevet for børn meget tungt og vanskeligt tilgængeligt stof blive særdeles levende, fordi det blev overdraget, mødt, fortalt på en måde, så selv det, der kaldes kedeligt i skolen, blev levende og spændende. Jeg synes ikke, at vi skal slå den form for kulturformidling ihjel, først og fremmest ved ikke at dræbe familien.

Poulsgaard (FP):

Nu ved jeg ikke, hvilke kredse hr. Waldorff færdes i, men jeg ved i hvert fald, at undertegnede færdes i alle kredse, meget i arbejderkredse. Hr. Waldorff ynder jo at kalde sit parti et arbejderparti, og jeg tror nok, at de fleste vil have sig frabedt den betegnelse, hr. Waldorff brugte her. Kernefamilien er tom, nej, kernefamilien blomstrer som aldrig nogen sinde før, men det passer ikke ind i den politiske målsætning, hr. Waldorff har. All right, det er en anden ting. Flere og flere unge mennesker gifter sig, konfirmationer blomstrer, man holder fætter- og kusinebal, og som hr. Brøndsted var inde på det, kan familien tage ud. Der er noget, der tyder på, at familien slet ikke er død, at kernefamilien heller ikke er død. Det er fuldstændig rigtigt, at vi aldrig nogen sinde – når jeg siger vi, så er det danskerne – har haft så meget fritid, som vi har i dag, hvor vi ved, at vi har alle muligheder for at komme ud og opleve sammen.

Jeg synes nok – nu da jeg er heroppe – at det var lidt sjovt at høre hr. Brøndsted tale om, at nu skulle vi til at have forældreskoler. Ja vel, hvad skal vi så have? Vi skal vel snart også gå i skole, forinden vi må få børn. Der er nogle, der siger – jeg synes absolut ikke, at man skal opmuntre de kræfter herinde – i ramme alvor: er børn forældrenes? Der er mange, der spørger, om ikke børn er samfundets. Det vil jeg godt slå en pæl igennem. Børn er først og fremmest forældrenes, så kommer samfundet i anden række.

Waldorff (VS):

Det var ikke et forsøg på at slå familien ihjel. Der er kræfter, der er stærkere end os, som sørger for, at det sker.

Problemet er selvfølgelig ikke de familier, som har overskud til at lave noget sammen med deres børn. Det er ikke noget problem, hvis forældre skulle sige: jeg har en eller anden oplevelse af, at det er meningsfyldt at bruge weekenderne og aftenerne sammen med børnene og tage steder hen, bruge de transportmuligheder, der er, som hr. Brøndsted siger, og de mange andre muligheder. Den form for kultur, som jeg anerkender som en værdifuld form for kultur, nemlig det, at man gennem en forældre-børn-kontakt prøver at give noget viden om verden og om, hvordan man oplever den, videre, er i virkeligheden den, der udruster børnene bedst til selv at benytte alle de andre kulturtilbud, der findes. Det er fuldstændig rigtigt. Men det er ikke den gruppe, der er det store problem. Det er heller ikke den familie, der er død. Det mener jeg begribeligvis ikke. Der er et andet indhold i familien, som kan bruges til noget. Det, der er problemet, er det langt overvejende flertal, hvor der ikke er overskud, hvor der ikke er tradition for de dér ting. Det klarer man altså ikke med forældreskoler, for det er i virkeligheden et klassepolitisk problem.

Hr. Poulsgaard er vældig interesseret i, hvor jeg bor, eller hvilke kredse jeg færdes i. Jeg bor på Nørrebros Runddel. Det, der er mest af omkring Nørrebros Runddel, er videoudlejningsbutikker og grillbarer og sådan nogle ting. I videoforretningerne siger de, at almindelige kunder låner 2 videofilm pr. aften og 3-4 stykker pr. weekend. Det er noget af det indhold, som bliver mere og mere dominerende i familierne, i hvert fald på Nørrebro, sikkert også masser af andre steder. Det er ikke noget, jeg vil generalisere ud fra og sige, at sådan er det bare. Det er i virkeligheden et tegn på, hvor lidt naturligt fremvoksende indhold, der er i familierne, at der kan komme et nyt kommercielt kulturtilbud som video, som fuldstændig fejrer ind over markedet; butikkerne blomstrer op overalt. Det siger noget om, hvor let det er at fortrænge det indhold, der i forvejen findes i familierne. Og så bliver det penge: du får nogle penge, og så ned på grillbaren. Børne-

[Waldorff]

ne tager faktisk mange gange afstand fra den videokultur og siger: det vil vi ikke være med til. Og det andet tilbud, der så er, er gaden og grillbaren.

Jeg mener, at det først og fremmest er disse grupper, det drejer sig om, når vi skal interesse os for at få kulturtilbuddet til børn langt ud, og det mener jeg helt klart ikke at, skal vi sige de borgerliges svar på de kulturpolitiske problemer giver os nogen muligheder for.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det skal nu ikke lykkes hr. Waldorff at stå og fordreje kendsgerningerne. Hr. Waldorff stod heroppe og sagde, at det da var rigtigt, hvad hr. Brøndsted havde sagt, men det langt overvejende flertal lever sådan, som hr. Waldorff skitserede. Det nægter jeg simpelt hen at tro på, for det er ikke tilfældet. Det er minoriteter, vi snakker om nu. Videobånd kunne man jo tage at snakke med radiatorformanden om. Vi må ikke se Dallas, vi må ingenting se. Når dansk fjernsyn skal være så kedeligt, som det er, så er det klart, at man må have nogle videofilm.

(Kort bemærkning).

Brøndsted (V):

Jeg føler, at hr. Waldorff indkredser emnet til at vedrøre en meget lille gruppe. Så vidt jeg er kendt på Nørrebro – jeg er altså også lidt kendt derude – så er der offentlige transportmidler, så man kan komme lidt udenfor, lidt længere væk end til grillbaren. Der er sportsfaciliteter i massevis i det område, der er ungdomsklubber, der er spejderkorps, der er klubber af vidt forskellig karakter. Det er et meget fortegnet billede at give af situationen, og derfor synes jeg, det er en minoritetsgruppe, og jeg vil stadig væk sige, at det nok mere er forældrene, der trænger til at få hjælp, end det er børnene.

Der er jo mangfoldige tilbud, hvis bare man lærer vejen til de tilbud. Hvad hjælper det, at vi bunker 117 andre ting oveni, når det altså alligevel allerede nu er sådan, at det er grillbaren, der er eneste trækplaster? Det er, fordi der ingen er til at tage dem i hånden derhen, og det er dér, vi skal sætte ind.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om en bogfond til støtte for og fremme af dansk bogproduktion.

[Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 57. Fremsat 19/3 82).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Vi har allerede berørt dette emne i den foregående debat. Jeg kan være enig med forslagsstillerne i, at situationen med hensyn til udgivelse af litteratur på dansk rummer træk, som kan give anledning til bekymring i øjeblikket. Der er meget, der tyder på, at en indsats fra det offentliges side kan blive nødvendig, hvis vi ønsker at sikre det brede udbud af kvalitetslitteratur, som vi hidtil har kunnet glæde os over at have her i landet.

At tale om, at den danske bogproduktion er i krise, mener jeg nok er en overdrivelse. Men det er sandt, at når vi ser på de senere års udvikling på bogmarkedet, så kan vi se tendenser, som er foruroligende. Både udgivelsen af ny dansk skønlitteratur for voksne og udgivelsen af oversættelseslitteratur viser, når man ser det over en 10 års periode, en nedadgående tendens. Jeg er klar over, at der også er problemer for udgivelsen af børne- og ungdomslitteratur, selv om der i øvrigt på